

ROUTEBOEK VERZUIM EN THUISZITTERS VOORTGEZET ONDERWIJS

Onderwijs en ketenpartners werken samen aan aanwezigheid op school in Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg

Inhoud

Inleiding	0
Processchema's	0
Fase 1. Preventie	0
Fase 2. Signaleren (zorgwekkend) verzuim	0
Fase 3. Opschalen	0
Bijlage 1. Expertisetafels	0
Bijlage 2. Wettelijke kaders en afspraken	0
Bijlage 3. Ketenpartners: taken en verantwoordelijkheden	0z

Inleiding

Schooldirecties, schoolteams, intern begeleiders en vele anderen staan voor de voortdurende uitdaging om leerlingen te ondersteunen in hun ontwikkeling en groei. Een belangrijk onderdeel van deze taak is de zorg voor een consistente aanwezigheid van leerlingen in de klas. De onderwijsprofessionals worden hierin bijgestaan door de samenwerkingspartners vanuit de jeugdhulp, de jeugdgezondheidszorg en leerplicht.

In Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk is de gezamenlijke ambitie nog altijd dat geen enkel kind langer dan 3 maanden thuis zit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Daarom is in het schooljaar 2020-2021 het routeboek verzuim en thuiszitters primair onderwijs (kortweg: routeboek) in gebruik genomen. Het routeboek beschrijft de werkwijze tussen de school en de samenwerkingspartners bij de aanpak en vooral het voorkomen van verzuim.

De aanpak start bij de eerste signalen van zorgwekkend verzuim en richt zich op geoorloofd en ongeoorloofd verzuim. De aanpak richt zich op:

- Leerlingen die vaak afwezig zijn (door ziekte of anderszins).
- Leerlingen die niet volledig in hun eigen klas kunnen deelnemen.
- Leerlingen die dreigen thuis te komen zitten.
- Leerlingen die 4 weken of langer aaneengesloten afwezig zijn.

Met deze herziene versie van het routeboek bieden wij u naast de (wettelijke) kaders een meer praktische handreiking voor samenwerking en ondersteuning aan leerlingen die te maken hebben met schoolverzuim en thuiszitten. De werkwijze is gelijk gebleven en begint met het voeren van een startgesprek met de samenwerkingspartners aan het begin van het schooljaar. Nieuw is dat het routeboek een meer gedetailleerd overzicht biedt van de werkwijzen, procedures en samenwerkingsprocessen. Het is daarmee bedoeld als een praktische gids voor iedereen die betrokken is bij het onderwijs en zich inzet voor het welzijn en de toekomst van onze leerlingen.

Laten we samenwerken aan een effectieve aanpak van verzuim zodat leerlingen (en ouders) zich gemist voelen in de klas en weten dat hun aanwezigheid ertoe doet.

Leeswijzer

Hieronder vindt u de drie mogelijke routes ten aanzien van verzuim en thuiszitten:

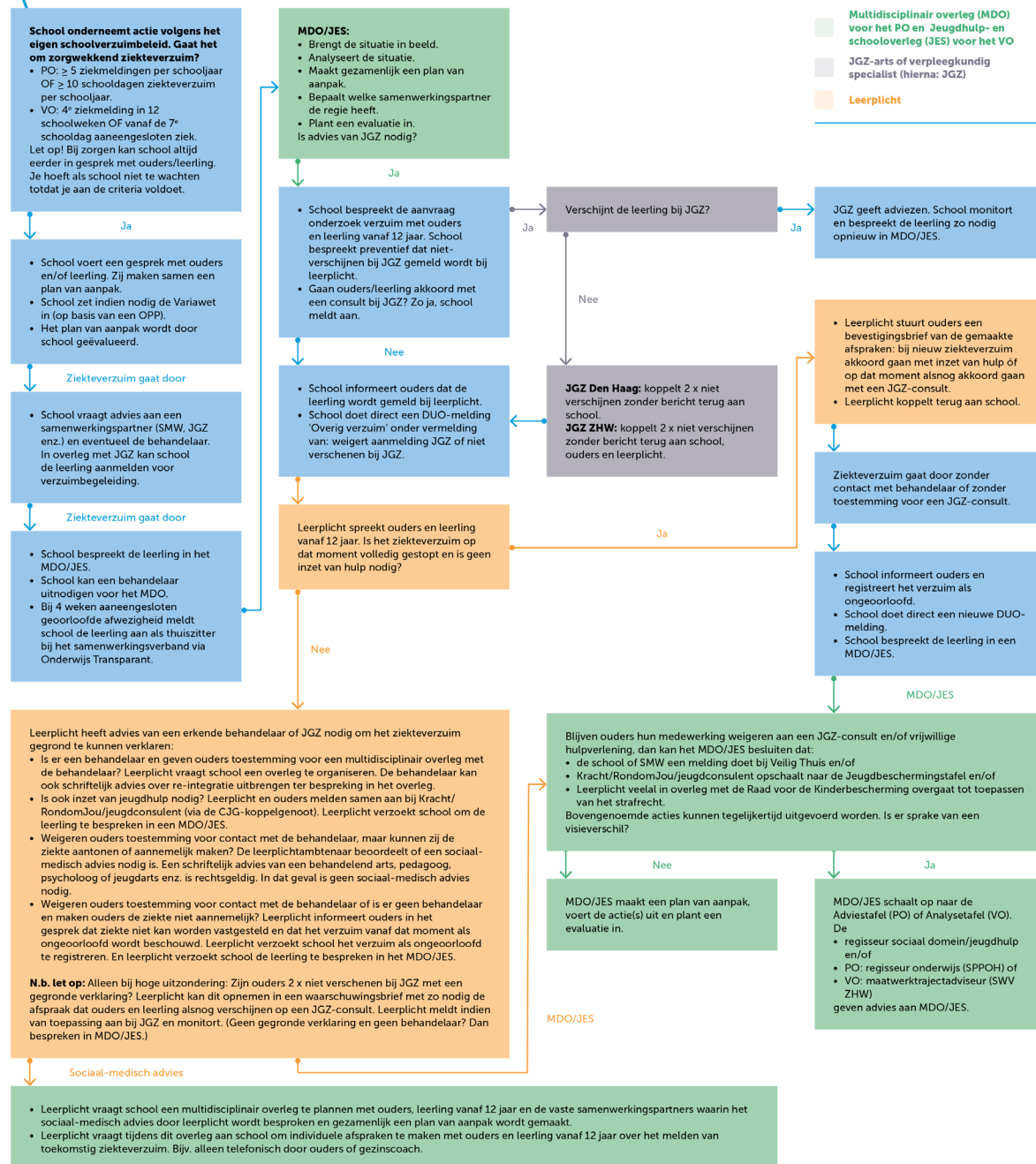
1. **De route ziekteverzuim**
2. De route zonder schoolinschrijving
3. De route met schoolinschrijving

Liever meteen een snel antwoord op jouw vraag opzoeken? Raadpleeg dan de **Praktische handreiking** en klik direct door naar het onderwerp waar jouw vraag betrekking op heeft.

1. Routeboek ziekteverzuim: Hoe te handelen bij ziekteverzuim

Ziekteverzuim start

Legenda

- School
- Multidisciplinair overleg (MDO) voor het PO en Jeugdhulp- en schooloverleg (JES) voor het VO
- JGZ-arts of verpleegkundig specialist (hierna: JGZ)
- Leerplicht

Klik hier voor het volledige schema

2. Route zonder schoolinschrijving

Leerplichtige kinderen die ingeschreven staan in het gemeentelijk basis administratie (GBA), geen schoolinschrijving hebben en niet vrijgesteld zijn van de inschrijvingsplicht, vallen onder de categorie Absoluut Verzuim (AV).

De ouders zijn op grond van de Leerplichtwet verantwoordelijk voor de aanmelding van hun kind bij een school. Als de school het kind aanneemt en inschrijft, is er geen sprake meer van absoluut verzuim.

In de **Toolkit Zorgplicht** kun je precies terugvinden welke stappen je moet nemen indien er sprake is van absoluut verzuim. De toolkit is met veel zorg speciaal ontwikkeld om scholen te ondersteunen bij het invullen van hun zorgplicht en biedt praktische handvaten om direct mee aan de slag te gaan.

Kind met behoefte aan extra begeleiding en ondersteuning

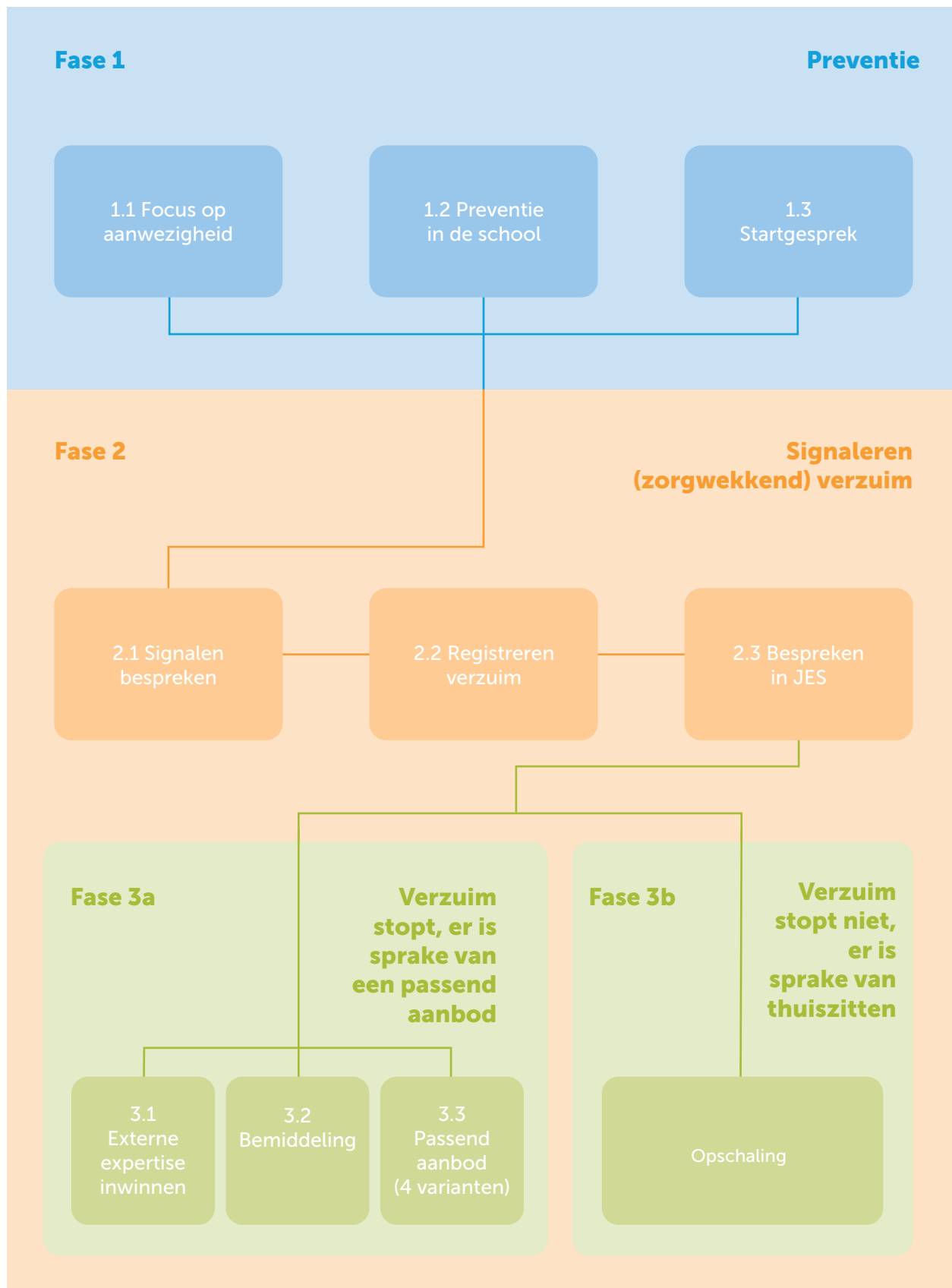
Ouders melden hun kind met extra ondersteuningsbehoeften schriftelijk aan bij de school van hun voorkeur. Zie **Scholenwijzer Den Haag**. Daarmee gaat de zorgplicht in. Dit houdt in dat de school ervoor zorgt dat de leerling een passende onderwijsplek krijgt. De school onderzoekt of zij de leerling een passende plek kunnen aanbieden. Scholen kunnen daarvoor om extra informatie vragen bij de ouders. Als de school geen passende plek kan bieden, ook niet met **extra ondersteuning**, dan blijft het schoolbestuur van de school van aanmelding verantwoordelijk voor het vinden van de meest passende onderwijsplek. Hierbij kan het SWV adviseren en ondersteunen.

Kind is nieuwkomer en/of beheerst de Nederlandse taal niet goed

Kinderen die de Nederlandse taal niet of niet goed genoeg beheersen en nog geen twee jaar in Nederland verblijven, gaan naar een internationale schakelklas. Ouders melden hun kind (schriftelijk) aan bij een **centraal instroomloket**. In Den Haag zijn er meerdere scholen voor voortgezet onderwijs met een Internationale Schakelklas (ISK) met extra aandacht voor de Nederlandse taal.

3. Route met schoolinschrijving

Hoe te handelen bij zorgwekkend of Langdurig Relatief Verzuim

Fase 1: Preventie

1. Focus op aanwezigheid

Een preventieve aanpak van verzuim begint bij aandacht en waardering voor aanwezigheid. Waar bij verzuim de nadruk ligt op afwijkend gedrag (iedereen gaat naar school, maar de verzuimer niet), ligt bij aanwezigheid de nadruk op het verstevigen van "gewoon" gedrag.

Door te focussen op aanwezigheid, richt je je aandacht op het creëren van condities waardoor leerlingen en ouders zich verbonden voelen met school. Bij aanwezigheid ligt de nadruk op welkom, veilig en goed voelen op school, zodat leerlingen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen en eventuele problemen in een vroeg stadium met ouders besproken kunnen worden.

Elementen voor een preventieve aanwezigheidsaanpak:

1. Samenwerken met ouders
2. Zicht krijgen op de thuissituatie, de schoolontwikkeling en schoolbeleving van de leerling
3. Signaleren
4. Gestructureerde aanpak

Ad 1. Samenwerken met ouders:

Het is van belang om als school met ouders te communiceren over de wederzijdse verwachtingen t.a.v. aanwezigheid van het kind op school, het op tijd komen en de betrokkenheid van de ouder.

Ad 2. Zicht krijgen:

Preventie begint bij zicht op de thuissituatie, de schoolontwikkeling en schoolbeleving van de leerlingen. In dit kader is het ook van belang om inzicht te krijgen in de cijfers van aanwezigheid, de populatie leerlingen en de wijk waarin de school staat. Met inzicht kun je passende individuele en/of collectieve interventies bepalen.

Ad 3. Signaleren:

Als leerlingen afwezig zijn, kan dat een aanwijzing zijn voor problemen op school, in de thuissituatie of met de gezondheid. Daarom is het van belang om de eerste signalen van afwezigheid te herkennen. Scholen gaan in gesprek met leerlingen en ouders over de zorgen rondom aanwezigheid. Indien nodig schalen zij op naar expertiseteam complexe zorg (ECZ) zetten zij bijvoorbeeld de **Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling** in.

In Rijswijk bestaat het zogenaamde Preventief Overleg Zorg en Onderwijs (POZO). Wanneer er signalen zijn van afwezigheid kan dit in een POZO overleg besproken worden. Tijdens dit overleg, wat ook anoniem kan, kan een jeugdconsulent zorg en onderwijs samen met ketenpartners kijken wat er nodig is om aanwezigheid te stimuleren voor de jeugdige en het gezin.

Ad 4. Gestructureerde aanpak:

Iedere school heeft aanwezigheidsbeleid (voorheen verzuimbeleid). Dit preventieve beleid beschrijft de stappen die er door school genomen worden om de schoolaanwezigheid van leerlingen te vergroten en hoe er omgegaan wordt met de verschillende vormen van afwezigheid. Hier gaat het over eerste signalen van te laat komen, afwezigheid in de klas en afwezigheid in het algemeen. Het aanwezigheidsbeleid beschrijft bij wie de taken belegd zijn in het team. Indien de school de afwezigheid constateert, wordt een passende interventie ingezet om de afwezigheid te stoppen.

2. Preventie op school

Het doel van preventie is in een vroegtijdig stadium signalen op te pakken, te onderzoeken wat er aan de hand is en ervoor te zorgen dat kinderen, eventueel met extra ondersteuning, naar school gaan.

1. Aanbod binnen de basisondersteuning

Naast het bieden van onderwijs in de klas heeft elke school ook een aanbod van maatregelen die zij kan nemen wanneer leerlingen (lichte) ondersteuning nodig hebben. Betrek de ketenpartners, waaronder de consultant van het SWV voor advies over mogelijke nodige (collectieve-) preventieve interventies.

2. Aanbod van de gemeente op het gebied van (preventieve) jeugdhulp

Binnen de gemeenten Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg bestaat er preventief aanbod waar scholen gebruik van kunnen maken of ouders op kunnen wijzen. Zie hieronder voor informatie over het preventieve aanbod per gemeente. Vraag in het Startgesprek bij de contactpersoon van de betreffende gemeente wie je hiervoor moet hebben.

Den Haag:

- Een preventiecoördinator of preventiemedewerker van Kracht of rondomJou (de samenwerkingsverbanden voor jeugd Den Haag) kan betrokken worden om mogelijke (collectieve-) preventieve interventies in te zetten.
- Preventief aanbod binnen Kracht via de volgende [website](#).
- Preventief aanbod binnen RondomJou via de volgende [website](#).

Leidschendam-Voorburg:

- Verzorgen van trainingen gericht op sociaal-emotionele vaardigheden en weerbaarheid i.s.m. maatschappelijk werk
- Gebruik maken van de welzijnsorganisaties, om naast ouders te staan en hen te ondersteunen bij bijv. financiële zaken of vrijetijdsbesteding voor de kinderen; bijvoorbeeld het kinderwerk
- Stimuleren van o.a. schoolspullenpas, kindpakket en ooevaarspas, vakantie activiteiten, zodat kinderen niet uitgesloten worden.
- Stimuleren van ouders gebruik te maken van het Spel en Opvoedpunt.

Rijswijk: De gemeente Rijswijk neemt voor haar inwoners bij diverse (partner)organisaties interventies af die vallen onder preventief jeugdbeleid. Elk kwartaal wordt er een overzicht gepubliceerd met aankomende preventieve trainingen, workshops en themabijeenkomsten binnen Rijswijk.

3. Preventief aanbod binnen leerplicht

De leerplichtambtenaar in gemeente Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg kan verschillende preventieve activiteiten uitvoeren in samenwerking met scholen om schoolverzuim te verminderen. Dit kan als er voldoende capaciteit beschikbaar is bij leerplicht en altijd als aanvulling op het schoolbeleid. Deze activiteiten omvatten:

- **Voorlichting:** Aan leerlingen, ouders, en medewerkers over schoolaanwezigheid.
- **Poortactie:** Ontvangst bij de schooldeur om laatkomers aan te spreken en op tijd aanwezige leerlingen te belonen.
- **Luxeverzuimactie:** Controles rond vakanties om ongeoorloofd verzuim te voorkomen.
- Preventief meedenken: Advies geven over mogelijke stappen bij dreigend verzuim, de juiste manier van verzuim melden en eventueel advies over aanwezigheidsbeleid.
- **Aansluiten bij MDO of JES-overleg:** De leerplichtambtenaar sluit aan bij het JES-overleg. In overleg kan de leerplichtambtenaar aansluiten bij een MDO. Als gedacht wordt aan een vrijstelling op medische of psychische grond, is de aanwezigheid van de leerplichtambtenaar vereist.

De leerplichtambtenaar heeft echter geen wettelijke taak als er geen ongeoorloofd verzuim is gemeld en een vrijstelling niet aan de orde is.

4. Startgesprek JES

Het startgesprek van het JES-overleg aan het begin van het schooljaar is een goed moment om gezamenlijke doelen rondom schoolaanwezigheid te formuleren. Er worden afspraken gemaakt over een constructieve samenwerking, preventieve en collectieve inzet van de partners gericht op ondersteuningsbehoeften. Lopende het schooljaar worden de afspraken geëvalueerd en mogelijk bijgesteld. Zie voor meer informatie over de afspraken in [het JES](#).

Fase 2: Signaleren (zorgwekkend) verzuim

1. Signalen bespreken

Een leerling is niet op school of kan het reguliere onderwijsprogramma geheel of gedeeltelijk niet volgen. De school gaat bij twijfels of zorgen over het (ziekte)verzuim altijd eerst in gesprek met ouders en de leerling en betreft ouders en leerling actief bij het maken van een plan ter verbetering van de situatie. Ook kan de school SMW vragen om met ouders en leerling in gesprek te gaan over het verzuim. Als het plan opgesteld door school, ouders en leerling onvoldoende resultaat biedt, kan advies worden gevraagd aan JGZ en zo nodig een aanvraag verzuimbegeleiding bij de JGZ worden ingediend. Ook kan het gesprek met ouders en leerling over het verzuim gevoerd worden door leerplicht, al dan niet samen met school en indien dit meerwaarde heeft, ook met SMW.

Ook regelmatig te laat komen is een reden voor een gesprek met ouders en leerling. Doel van het gesprek is eerste signalen van verzuim te bespreken, op zoek te gaan naar eventuele oorzaken en oplossingen.

De mentor heeft in dit stadium een belangrijke rol. Hoe eerder de mentor en/of verzuim coördinator/ aanwezigheidsmedewerker van de school signaleren hoe eerder er actie ondernomen kan worden. Investeren in de relatie met de leerling en zijn ouders is daarom van belang.

2. Registreren van verzuim

De school is verantwoordelijk voor signaleren, registreren en melden van verzuim. Registratie van verzuim gebeurt via het eigen leerlingenadministratiesysteem van de school dat gekoppeld is aan het Verzuimregister van DUO en via Onderwijs Transparant in de module Thuiszitters.

Een school is **verplicht** om ongeoorloofd verzuim van 16 uur in 4 weken digitaal te melden via het eigen leerlingenadministratiesysteem bij DUO. Leerplicht werkt net als scholen met een digitaal administratiesysteem dat is aangesloten op het verzuimregister van DUO. Het Verzuimregister verbindt de registratie van de school met de acties door Leerplicht:

- Scholen kunnen in hun eigen administratie de verzuimmelding invoeren. Leerplicht krijgt alle verzuimmeldingen via één centrale plek in beeld.
- Door digitaal melden wordt de verzuimhistorie van de leerlingen beter inzichtelijk, waardoor Leerplicht een nieuwe melding beter kan beoordelen.
- De acties van Leerplicht worden ook in het Verzuimregister geregistreerd, zodat de school hier inzicht in heeft.

Scholen melden verzuim bij het samenwerkingsverband door een leerling die 4 weken aaneengesloten niet op de stamschool is geweest te registreren in Onderwijs Transparant. Het gaat zowel om ongeoorloofde als geoorloofde thuiszitters en ook wanneer een leerling (tijdelijk) extern is geplaatst of er reeds een zorgtraject loopt. Uitzondering hierbij is plaatsing op het OPDC, School 2 Care en IN-gang.

3. Multidisciplinair overleg Jeugdhulp en School (JES)

Als het ondanks gesprekken met ouders en ondersteuning binnen de school niet lukt om een oplossing te vinden voor het verzuim dan wordt de casus besproken in het JES. Er worden minimaal 6 JES-overleggen in het schooljaar ingepland waarbij alle samenwerkingspartners aanwezig zijn. Het JES brengt de situatie in beeld, analyseert de oorzaken van het verzuim en maakt een plan van aanpak om het op te lossen. Dit plan wordt in gang gezet en na de afgesproken periode geëvalueerd, voortgezet of bijgesteld. Dit gebeurt in een volgende JES met dezelfde partners. Als vast agendapunt van ieder JES-overleg worden alle thuiszitters besproken.

Soms lopen de partners van het JES onderling vast vanwege een financiële discussie, door knellende wet- of regelgeving of een blijvend verschil van visie over de oplossing. Op dat moment kan het JES opschalen. Lees hierover meer in fase 4b Opschalen.

Wanneer de school vermoedt dat een leerling een onveilige thuissituatie heeft, volgt de school de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling en meldt intern bij de eigen aandachtsfunctionaris en/of ondersteuningsteam voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De school kan een melding doen bij **Veilig Thuis Haaglanden**.

Fase 3a: Verzuim stopt, er is sprake van een passend aanbod

1. Externe expertise inwinnen

In sommige gevallen lukt het in het JES niet om passend aanbod te realiseren. Het JES heeft externe expertise om te onderzoeken wat een passend aanbod kan zijn (op de school zelf, op een andere school of met ondersteuning vanuit jeugdhulp en/of een arrangement). De volgende externe partners kunnen betrokken worden voor expertise:

- Het Ambulant Team van het OPDC
- Expertise uit het Speciaal Onderwijs (Cluster 1, 2, 3 of 4)
- De consulent/koppelgenoot van het gemeentelijk jeugdteam

Als na het gesprek met de ouders en leerling en na een eventueel passend aanbod, het verzuim stopt en de leerling weer in de klas terugkeert, is er geen noodzaak tot verdere actie. De uitkomst van het gesprek en de afspraken met ouders legt de school vast in het leerlingvolgsysteem. Indien er wachtlijsten zijn voor een passend aanbod organiseert het SWV en school samen met de betrokkenen een passende overbrugging.

2. Bemiddeling

Soms verloopt het overleg tussen school en ouders stroef en kan er een verschil van visie of een conflict ontstaan. Wanneer er een verschil van visie is op passend aanbod, kan er een **onderwijsconsulent** worden aangevraagd door ouders. Onderwijsconsulenten bieden ouders, scholen en samenwerkingsverbanden gratis begeleiding, bemiddeling en advies bij het vinden van geschikt onderwijs voor de leerling.

3. Passend aanbod

Een passend aanbod kent 4 varianten. Binnen deze varianten wordt maatwerk voor ieder kind gezocht:

1. Volledig onderwijsaanbod

Voor onderwijs geldt: regulier waar mogelijk en speciaal waar nodig. Er zijn drie varianten:

- Voor onderwijs geldt: regulier waar mogelijk en speciaal waar nodig. Er zijn drie varianten:
- De leerling volgt onderwijs op zijn eigen school, evt. met extra ondersteuning;
- De leerling stapt over naar een andere school voor voortgezet onderwijs;
- De leerling stapt over naar een VSO.

2. Combinatie van onderwijs en jeugdhulp*

In deze variant is onderwijs voorliggend in combinatie met een jeugdhulp-arrangement. De leerling verblijft in een schoolse setting.

Binnen het SWV ZHW is het OPDC een bovenschoolse voorziening die deze combinatie van onderwijs en jeugdhulp kan bieden. Doelgroep bestaat uit leerlingen tussen 12 en 18 jaar waarvan de school van herkomst tijdelijk geen passend onderwijsaanbod kan bieden. Het OPDC biedt echter geen volledig onderwijsaanbod en geen behandeling. Het OPDC is een tussenvoorziening die tot doel heeft dat leerlingen zo snel mogelijk terug keren in het reguliere onderwijs, bij voorkeur op de eigen school, of anders op een andere passende school.

3. Combinatie van jeugdhulp en onderwijs*

In deze variant is de jeugdhulp voorliggend. Het kind volgt behandeling bij een jeugdzorg-instelling in combinatie met onderwijs.

4. Vrijstelling van schoolinschrijving

Kan een leerling vanwege psychische of lichamelijke beperkingen (tijdelijk) geheel niet naar school? En is terugkeer naar school op termijn niet mogelijk? Dan kan de leerling worden ingebracht in het **Driehoeksoverleg** voor een extra toets op passend onderwijs. Aan het Driehoeksoverleg nemen deel: een consulent schoolondersteuningsteam van SWV ZHW, een SMA-arts en leerplicht. Vanuit het Driehoeksoverleg kan het advies naar ouders zijn om een vrijstelling 5 onder a aan te vragen bij de SMA-arts. Ook kan het zijn dat er nog mogelijkheden worden gezien om een leerling een passend onderwijsaanbod te doen. Leerplicht en/of de consulent informeren ouders hierover.

Het is aan ouders of ze de vrijstelling willen aanvragen. Ook als het advies anders is vanuit het driehoeksoverleg. Als een leerling geheel niet in staat is om onderwijs te volgen en vanuit het driehoeksoverleg wordt er geen mogelijkheid gezien om voor een passend onderwijsaanbod, kunnen ouders een beroep op vrijstelling van schoolinschrijving doen op grond van artikel 5 sub a van de Leerplichtwet. De SMA-arts bepaalt of de vrijstelling wordt afgegeven en zo ja, voor hoelang.

* *Maatwerk in onderwijstijd nodig?*

Controleer bij varianten 2 en 3 via **Keuzehulp onderwijstijd - IVHO** of het nodig is dat de school Maatwerk in onderwijstijd aanvraagt. Wanneer kinderen vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk niet of niet volledig naar school kunnen, kan de school voor deze leerlingen een op maat gemaakt onderwijsprogramma aanbieden. Dit moet worden opgenomen in het OPP.

Hierbij wijkt de school af van het minimum aantal uren onderwijstijd (Maatwerk in onderwijstijd). Het bevoegd gezag van de school vraagt hiervoor instemming van de inspectie via het Internet Schooldossier (ISD). Gebruik hiervoor de volgende [link](#). Zie voor meer informatie de praktische handreiking onder 4d.

Fase 3b: Verzuim stopt niet, er is sprake van thuiszitten

Er hebben meerdere JES-overleggen plaatsgevonden. Het plan van aanpak heeft niet geleid tot een passend aanbod en een oplossing is niet in zicht. Wanneer het verzuim continueert vindt **opschaling** plaats.

Wanneer vindt opschaling plaats?

- Als een leerling 4 weken aaneengesloten niet op school is ondanks het plan van aanpak dat is opgesteld en uitgevoerd onder regie van het JES, behalve als dit verklaard kan worden door ziekte.
- Als een leerling gedurende een aantal weken onvoldoende deelneemt aan onderwijs in de klas, meerdere aanpakken zijn ingezet en er geen verbetering plaatsvindt, schaal het JES na 8 weken op. De partijen in het JES hebben behoefte aan inhoudelijk advies om de situatie vlot te trekken.

De school blijft in deze situatie de zorgplicht behouden en moet bij een leerling die thuis zit zorgen voor continuïteit in onderwijs: een oplossing op (een) school of huiswerk voor thuis (meegeven en nakijken).

Bijlage 1. Tafels voor opschaling

Opschaling door het JES

Opschaling vindt in ieder geval plaats als er sprake is van een thuiszitter die al dan niet geoorloofd verzuimt. Opschaling kan ook plaatsvinden als een leerling gedurende een langere periode onvolledig deelneemt aan het onderwijs, meerdere aanpakken zijn ingezet en er desondanks geen verbetering plaats vindt.

In de meeste gevallen hebben een of meer bijeenkomsten van het JES plaatsgevonden. Het plan (of de plannen) van aanpak heeft (hebben) niet geleid tot een passend aanbod en een oplossing is niet in zicht. De partijen in het JES hebben geconcludeerd dat er behoefte is aan ondersteuning om de casus vlot te trekken.

Er zijn meerdere mogelijkheden tot opschaling naar verschillende tafels en regisseurs ieder met een ander doel. Het JES dient voorafgaand de eigen stappen te hebben doorlopen.

Voordat er wordt opgeschaald, hebben de betrokkenen in het JES, in ieder geval binnen hun eigen organisaties advies gevraagd. Voor een JES van een school uit de gemeente Leidschendam-Voorburg geldt dat zij bij twijfel of wanneer zij er niet uitkomen advies kunnen inwinnen bij de consultants van Aanmeld en Advies (A&A) van de gemeente.

Maatwerkadviestraject (MWTa) van het SWV ZHW	
Doel	Advies aan JES voor ondersteuning op school
Frequentie	Op aanmelding
Aanmelding	SOT-consulent meldt samen met de coördinator passend onderwijs aan via Groene Formulier
Wie zitten er aan tafel	De drie SOT-consulenten die het MWTa-team vormen
Stappen die het JES eerst moet doorlopen	1. Bij consultaanvragen in Onderwijs Transparant het groene formulier downloaden. 2. Het ingevulde formulier in de bijlage hangen met de andere relevante documenten, zoals OPP, OKR etc. 3. Als het dossier compleet is stuurt de betrokken SOT-er een mail naar mwta@swvzhw.nl. Initialen leerling en OT-nummer vermelden. 4. Het MWTa-team accepteert het consult en streeft ernaar binnen 3 weken een advies uit te brengen.
Beschrijving	De school bespreekt de leerling in het JES wanneer zij handelingsverlegen is in de begeleiding van de leerling. Het MWTa kijkt o.a. op verzoek mee en geeft advies.

Expertisetafel VSO (SWV ZHW)	
Doel	Gestagneerde vso-casuïstiek weer in beweging te krijgen
Frequentie	Op verzoek in het geval van een vastgelopen casus.
Aanmelding	SOT-consulent meldt de casus aan bij de teamleider van het SOT via een aanmeldformulier dat beschikbaar is binnen het SOT.
Wie zitten er aan tafel	Teamleider SOT, directeur SWVZHW, een vertegenwoordiger van Leo Kanner College, Pleysier College, Horizon, het OPDC, regisseur sociaal domein (jeugdhulp), de betrokken SOT-consulent, stamschool en relevante betrokkenen bij de casus.
Stappen die het JES eerst moet doorlopen	1. In het JES wordt geconstateerd dat een casus vastloopt. 2. De leerling heeft kenmerken die wijzen op ondersteuningsbehoefte vanuit cluster 3 en 4 of lopen vast in het VSO. 3. Het VSO-cluster 3 en 4 geven aan de oplossing niet te kunnen bieden. 4. De SOT-er meldt de leerling aan voor de Expertisetafel VSO.
Beschrijving	In het geval van een vastgelopen casus komt een team van experts bij elkaar om gestagneerde vso-casuïstiek weer in beweging te krijgen. De werkwijze volgens het routeboek is hierbij al gevolgd en bood geen passend onderwijsaanbod. Het inbrengen bij de expertisetafel VSO is een opschaling vanuit het JES.

Plaatsingstafel VO SWVZHW

Doel	Herplaatsing van de leerling met extra ondersteuningsbehoeften op regulier VO
Frequentie	De wettelijk taak ligt bij bevoegd gezag (schoolbestuur) om iedere leerling een passende plek in het onderwijs te bieden. In het schooljaar 2025-2026 organiseert het SWV ZHW daarom nog twee plaatsingstafels. Vanaf jan 2026 is het aan de schoolbesturen zelf om te kiezen voor een passend opschalingsmodel.
Aanmelding	SOT-consulent meldt samen aan met de coördinator passend onderwijs via Aanmeldformulier plaatsingstafel .
Wie zitten er aan tafel	Teamleider SOT (voorzitter), scholen (directeuren en gemandateerde vertegenwoordigers), directeur SWVZHW en de SOT-consulenten die bij een casus betrokken zijn.
Stappen die het JES eerst moet doorlopen	• De school pleegt een duidelijke inspanning om de leerling binnen het eigen bestuur, als dat niet lukt op een school buiten het bestuur herplaatst te krijgen. Minstens vijf andere scholen worden benaderd. • Als de school na deze inspanning de leerling niet heeft kunnen herplaatsen, meldt de school de desbetreffende leerling bij hun SOT-er. • Als ook dit geen plaatsing oplevert, wordt de casus aan de plaatsingstafel voorgelegd. In samenspraak tussen school en SOT-er wordt het dossier aangeleverd bij de administratief medewerker van SWVZHW. • De leerling wordt aangemeld via een geanonimiseerd dossier. Het dossier bevat minimaal: • Het aanmeldformulier plaatsingstafel • Vaste bijlage: overzicht leerlingkenmerken • OKR BOVO en/of OKR VO-VO • OPP (met ten minste één ondertekende evaluatie) • Laatste cijferlijst/rapport • Verzuimoverzicht • Evt. drempelonderzoek / Cito-VAS • Evt. andere stukken die de aanvraag onderbouwen
Beschrijving	De plaatsingstafel VO moet leiden tot herplaatsing van leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte die op de eigen school geen (passende) plek kunnen krijgen binnen de gevraagde schoolsoort/leerjaar/niveau. Bij deze leerlingen is het de eigen school niet gelukt een andere school voor de leerling te vinden.

Inzet Regisseur	
Doel	Consult, advies en procesregie als het JES vastloopt.
Frequentie	Op aanvraag
Aanmelding	Den Haag Een van de JES-partners meldt aan bij de regisseur sociaal domein. Leidschendam-Voorburg Een van de JES-partners meldt aan bij de regisseur. Indien nodig betreft de regisseur een beleidsmedewerker. Rijswijk Een van de JES-partners meldt aan bij de teamleider Jeugdteam, dit gaat via de consultant jeugd en onderwijs van het jeugdteam die betrokken is bij de school.
Wie zitten er aan tafel	JES gaat in gesprek met de regisseur: • In Den Haag sluiten aan: de regisseur sociaal domein en een vertegenwoordiger van het betreffende samenwerkingsverband jeugdhulp. • In Rijswijk sluit een consultant zorg en onderwijs van het jeugdteam aan bij het JES. In Rijswijk wordt de regisseursrol ingevuld door de teamleider jeugdhulp. • In Leidschendam-Voorburg sluit eventueel een jeugdconsulent en/of een leerplichtambtenaar van Werk, Inkomen, Jeugd en Zorg (WIJZ) aan bij het JES. Als het over wettelijke kaders heen gaat of als er sprake is van escalatie dan is de regisseur of beleidsadviseur passend onderwijs aan zet.
Stappen die het JES eerst moet doorlopen	• De casus eerst bespreken in het eigen team. Alle partners hebben binnen hun eigen organisaties advies gevraagd. Ondanks dat blijven er vragen of twijfels en komt het JES er niet uit. • Den Haag: Het JES vult het formulier in waarin wordt aangegeven waar het proces om jeugdhulp te organiseren is vastgelopen en wat vanuit het JES is gedaan om het probleem op te lossen. De teammanager leerplicht moet op de hoogte zijn van de opschaling. • Rijswijk: Het JES vult het formulier in waarin wordt aangegeven waar het proces om jeugdhulp te organiseren is vastgelopen en wat vanuit het JES is gedaan om het probleem op te lossen. De manager van het jeugdteam moet op de hoogte zijn van de opschaling. • LV: De leerplichtambtenaar en/of jeugdconsulent zorgen voor een schriftelijke toelichting en de stappen die doorlopen zijn waarin beschreven waar de casus is vastgelopen, deze gaat naar de regisseur.
Beschrijving	Wanneer schakel je een regisseur sociaal domein in? Het JES kan een regisseur sociaal domein inschakelen als een leerling tussen wal en schip dreigt te vallen bij de toepassing van wet- en regelgeving in het sociaal domein. De regisseur komt in actie bij een concrete casus, maar neemt deze niet over. De regisseur geeft advies over of biedt een tijdelijke interventie aan binnen het lopende traject. De professional blijft zelf verantwoordelijk voor de casus. Den Haag: Wat doet een regisseur sociaal domein? • Een regisseur sociaal domein biedt advies en consultatie aan het JES over een casus (bijv. de juiste partner of instelling aanwijzen die aan zet is, knelpunten in beeld brengen). • Een regisseur sociaal domein kan aansluiten bij het JES om mee te denken of een doorbraak te creëren. • Een regisseur sociaal domein kan de casus terugleggen bij het JES als wordt vastgesteld dat nog niet alle mogelijkheden zijn benut. In dat geval wijst de regisseur sociaal domein een casusregisseur in het JES aan die verantwoordelijk is voor de realisatie.

Beschrijving	• Als er onduidelijkheid is over welke jeugdhulp noodzakelijk is of bepaalde jeugdhulp niet beschikbaar is kan de regisseur sociaal domein verwijzen naar het Expertiseteam Complexe Zorg dat vanuit de behoefte van de jongere inhoudelijk adviseert over een oplossing. • Zo nodig zoekt de regisseur sociaal domein mogelijkheden over wettelijke kaders heen. <i>Leidschendam-Voorburg: wat doet een regisseur en beleidsadviseur?</i> • Een regisseur biedt advies en consultatie aan het JES over een casus (bijv. de juiste partner of instelling aanwijzen die aan zet is, knelpunten in beeld brengen). • Een regisseur kan de casus terugleggen bij het JES als wordt vastgesteld dat nog niet alle mogelijkheden zijn benut. • Als er onduidelijkheid is over welke jeugdhulp noodzakelijk is of bepaalde jeugdhulp niet beschikbaar is, kan de jeugdconsulent verwijzen naar het Expertiseteam Complexe Zorg dat vanuit de behoefte van de jongere inhoudelijk adviseert over een oplossing. • Zo nodig zoekt de jeugdconsulent/leerplichtambtenaar in overleg met het JES mogelijkheden over wettelijke kaders heen. <i>Rijswijk: Wat doet een regisseur?</i> • Een regisseur biedt advies en consultatie aan het JES over een casus (bijv. de juiste partner of instelling aanwijzen die aan zet is, knelpunten in beeld brengen). • Een regisseur kan aansluiten bij het JES om mee te denken of een doorbraak te creëren. • Een regisseur kan de casus terugleggen bij het JES als wordt vastgesteld dat nog niet alle mogelijkheden zijn benut. In dat geval wijst de regisseur een casusregisseur in het JES aan die verantwoordelijk is voor de realisatie. • Als er onduidelijkheid is over welke jeugdhulp noodzakelijk is of bepaalde jeugdhulp niet beschikbaar is, kan de regisseur verwijzen naar het Expertiseteam Complexe Zorg dat vanuit de behoefte van de jongere inhoudelijk adviseert over een oplossing. • Zo nodig zoekt de regisseur mogelijkheden over wettelijke kaders heen.
---------------------	---

Expertiseteam Complexe Zorg

Doel	Het Expertiseteam Complexe Zorg (ECZ) biedt consult, advies en ondersteuning bij het vinden van de juiste zorg bij complexe hulp-, zorg- en/of binnen de jeugdhulp.
Frequentie	Zorglogistiek: Bespreking vindt elke dinsdagochtend plaats, waarbij de verwijzer digitaal aansluit. Experttafel: Bespreking elke week afwisselend op dinsdag of donderdag.
Aanmelding	Iedereen binnen de regio Haaglanden die te maken heeft met complexe hulp-, zorg- en/of verblijfsvragen binnen de jeugdhulp kan contact opnemen met het ECZ. Zorglogistiek: Aanmelding gebeurt via een formulier (telefonisch op te vragen bij ECZ). Experttafel: Aanmelding gebeurt via een formulier (telefonisch op te vragen bij ECZ).
Stappen die het JES eerst moet doorlopen	In elk stadium van het traject kan JES contact opnemen met het ECZ.
Wie zitten er aan tafel	Het ECZ bestaat uit een team van ervaren professionals met een breed netwerk en kennis van de hulpverlening en het aanbod. Bij de tafels zitten verschillende jeugdhulpaanbieders om vanuit hun organisatie overstijgend mee te denken.
Beschrijving	Het ECZ voorziet in één centraal aanspreekpunt voor alle jeugdzorgprofessionals in de keten. Het ECZ is ondergebracht bij Jeugdbescherming West, maar werkt onafhankelijk voor iedereen in de regio die te maken heeft met jeugdhulp. De ondersteunende diensten zijn: Zorgbemiddeling: Voor het bieden van consult, advies en ondersteuning bij het vinden van de juiste zorg kan het ECZ een beroep doen op de zorgaanbieders en gemeenten. Zorglogistiek: In het geval dat een jeugdige een verblijfsplek nodig heeft, is het mogelijk gebruik te maken van Zorglogistiek. Bij deze bespreking zijn diverse organisaties uit de regio aanwezig: Jeugdformaat, Ipse de Bruggen, Middin, Horizon, Schakenbosch, Youz, 's Heeren Loo, Leger des Heils. De partijen onderzoeken gezamenlijk de passende opties voor de jeugdige en indien nodig mogelijke overbruggingszorg en overbruggingsplekken. Experttafel: Wanneer het JES vastloopt met een leerling, bijvoorbeeld wanneer in het gezin al veel hulpverlening is geweest of er onderling geen overeenstemming is, kan de experttafel vanuit de inhoud meedenken met het gezin. Bij de experttafel sluiten diverse organisaties en expertises vanuit de regio aan. Aangesloten organisaties zijn: Jeugdformaat, Ipse de Bruggen, Indigo, Horizon, De Waag, Youz, 's Heeren Loo, Middin en een onderwijspecialist. Ook is er een flexibele schil die betrokken kan worden afhankelijk van de benodigde expertise. Gedurende het overleg is er ruim de tijd om tot de kern van de problematiek te komen. Het gezin, betrokken hulpverlening en de verwijzer zijn hierbij in principe aanwezig. Ongeveer 2 weken na het overleg volgt een schriftelijk advies waarmee het JES weer verder kan. De zorgbemiddelaar kan na het advies ondersteunen bij de uit te voeren stappen uit het advies. Jeugdzorg plus: Wanneer er ernstige zorgen zijn over de veiligheid van een jeugdige en de vraag speelt of een gesloten plaatsing nodig is, kan het ECZ hierbij adviseren. Daarnaast ondersteunt het ECZ hulpverleners bij het juridische en administratieve proces van een plaatsing binnen de JeugdzorgPlus. Als de kinderrechter de machtiging heeft uitgesproken, meldt het ECZ de jeugdige aan.

De Doorbraaktafel regisseur sociaal domein en SWVZHW	
Doel	Doorbreken van een vastgelopen casus vanwege een financiële discussie door knellende wet- of regelgeving of een blijvend verschil van visie over de oplossing.
Frequentie	Op aanmelding
Aanmelding	Den Haag: Regisseur sociaal domein of directie SWVZHW Rijswijk: Teamleider jeugdteam. Leidschendam-Voorburg: kent op dit moment geen doorbraaktafel.
Wie zitten er aan tafel	Teamleider SOT en betrokken SOT-consulent van het SWV ZHW , Senior programmamanager inclusief onderwijs en jeugdhulp (Den Haag) of directie sociaal domein (Leidschendam-Voorburg en Rijswijk).
Stappen die het JES eerst moet doorlopen	Wanneer de plaatsingstafel SWV, expertisetafel VSO, expertiseteam complexe zorg en de regisseur sociaal domein/teamleider jeugdteam niet tot een oplossing zijn gekomen, kan de regisseur sociaal domein/teamleider jeugdteam of directie SWVZHW een casus aanmelden voor de doorbraaktafel.
Beschrijving	Den Haag: Als een casus vastloopt vanwege een financiële discussie door knellende wet- of regelgeving of een blijvend verschil van visie over de oplossing, volgt opschaling naar de doorbraaktafel. Casussen die worden voorgelegd aan de doorbraaktafel worden voorbereid door SWVZHW en de regisseur sociaal domein. Rijswijk: De doorbraaktafel wordt voorbereid met de teamleider jeugdteam in samenspraak met een beleidsmedewerker sociaal domein. Leidschendam-Voorburg: Kent geen doorbraaktafel. In overleg met de regisseur kan er wel een maatwerk oplossing toegepast worden. Dit wordt voorbereid met een beleidsmedewerker van WIJZ. Daarbij kijken zij in samenspraak of alle juiste voorliggende processtappen doorlopen zijn en of alle mogelijke oplossingen zijn onderzocht.

De Jeugdbeschermingstafel

Doel	Als er grote zorgen zijn over een gezin dan bekijkt de jeugdbeschermingstafel of het gezin door kan gaan met vrijwillige (jeugd)hulp of dat toeleiding naar gedwongen hulp nodig is. De jeugdbeschermingstafel bespreekt of een raadsonderzoek noodzakelijk is, dan wel onder welke voorwaarden dit afgewend/uitgesteld kan worden.
Frequentie	Op aanmelding
Aanmelding	Hulpverlener vanuit een sociaal team (bijvoorbeeld een gezinscoach van Kracht of RandonJou), Veilig Thuis of een gecertificeerde instelling.
Wie zitten er aan tafel	De gezaghebbende ouders/verzorgers, de jongere vanaf 12 jaar, de hulpverlener/ professional die het verzoek heeft ingediend (zoals een gezinscoach of Veilig Thuis), de Raad voor de Kinderbescherming, een medewerker van een gecertificeerde instelling (zoals Jeugdbescherming West of William Schrikker Groep), een voorzitter en een secretaris van de gemeente en eventuele andere betrokkenen.
Stappen die het JES eerst moet doorlopen	Het JES adviseert het gezin eerst over (jeugd)hulp op vrijwillige basis aan.
Beschrijving	Als de aangeboden (jeugd)hulp verschillende keren geweigerd wordt of als de medewerking langere tijd onvoldoende is en er zijn zorgen op verschillende leefgebieden, dan kan de hulpverlener het gezin aanmelden bij de jeugdbeschermingstafel. Jeugdbeschermingstafel Den Haag: Jeugdbeschermingstafel Den Haag - Den Haag. Jeugdbeschermingstafel Leidschendam-Voorburg (valt binnen de samenwerking met o.a. Zoetermeer): jeugdbeschermingstafel@leidschendam-voorborg.nl Jeugdbeschermingstafel Rijswijk (valt binnen de samenwerking met o.a. Delft): Jeugdbeschermingstafel Gemeente Delft